
INFORMACJA BIEŻĄCA

NR 3 (37)

31. 10. 2005 r.

SPIS TREŚCI

I. Z ZAGRANICY

1. Polonika na Łotwie..... 3
- ..
2. „Pozdrowienia z Warszawy”..... 3
3. Rejestracja poloników w archiwach czeskich..... 4
4. Kwerenda w centralnej kartotece zespołów archiwalnych w Kijowie..... 4
5. Bezpośrednia współpraca archiwalna..... 6

II. Z KRAJU

1. Z prac Centralnej Komisji Metodycznej..... 7
2. 60-lecie przejścia przez Polskę Archiwum Państwowego w Szczecinie..... 7
3. Raport Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej 8
4. Bazy danych w serwisie internetowym www.archiwa.gov.pl..... 8
5. „Warszawa jesień 1939”..... 10
6. Rok Ukrainy w Polsce..... 11
7. Działalność zespołu naukowego ds. dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuraturę i notariat..... 12
8. 60-lecie Archiwum Dokumentacji Mechanicznej..... 13
9. „Archiwa ziem zachodnich i północnych Polski (1945–2005). Tradycja i współczesne wyzwania”..... 13

III. Z ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1.	Konferencje, sesje, zebrania naukowe.....	15
2.	Szkolenia, komisje metodyczne.....	17
3.	Współpraca z lokalnymi władzami i instytucjami naukowo-kulturalnymi.....	18
4.	Nabytki i darowizny.....	23
5.	Popularyzacja zasobu.....	25
6.	Nowości wydawnicze.....	29
7.	Wizyty.....	32
8.	Nowe siedziby.....	34

I. Z ZAGRANICY

1. POLONIKA NA ŁOTWIE

W dniach 27 VI–14 VII 2005 r. przebywał na Łotwie dr Tadeusz Krawczak, pracownik ZNA NDAP. Celem tego pobytu było zapoznanie się ze zbiorami środowisk polonijnych zainteresowanych współpracą z archiwami polskimi oraz przygotowanie propozycji ich zabezpieczenia. Dr Krawczak miał możliwość przejrzania archiwów osób prywatnych mieszkających w następujących miastach łotewskich: Ryga, Mitawa (obecnie Jelgawa), Libawa (obecnie Liepāja), Dyneburg (obecnie Daugavpils), Krasław (obecnie Kraslava), Rzeżyca (obecnie Rezekne), Łukszta (obecnie Lūkste), Święte (obecnie Svente). Wśród nich uwagę zwracają zbiory aktowe należące m.in. do: Janiny Słowackiej, urodzonej w 1922 r. działaczki harcerskiej sprzed 1939 r., obejmujące dokumenty rodzinne oraz innych osób prywatnych; Bolesława i Weroniki Gołubiec z Rygi; Jadwigi Radzine z Miławy, pracownika naukowego tamtejszej uczelni, geologa; Oddziału w Libawie Biblioteki Związku Polaków na Łotwie; Henryka Gałązki (Krasława); Polskiej Szkoły w Rzeżycy; Haliny i Aliny Romanowskich z Rzeżycy; Wandy Krakowskiej z Rzeżycy; Heleny Filiponek z Dyneburga; „Promienia” z Dyneburga; Wilheminy Kokiny z Dyneburga. W trakcie pobytu na Łotwie dr Krawczak spotkał się z młodzieżą polską w Svente i wygłosił odczyt na temat pracy historyka i możliwości badań przeszłości rodzinnej. W spotkaniu uczestniczyło około 60 uczniów, którym towarzyszyli nauczyciele.

T. Krawczak (ZNA NDAP)

2. „POZDROWIENIA Z WARSZAWY”

W dniu 17 VIII 2005 r. otwarta została w Visby na Gotlandii (Szwecja) wystawa „Pozdrowienia z Warszawy” autorstwa Małgorzaty Sikorskiej, prezentująca zbiory Archiwum Państwowego m.st. Warszawy — dziewiętnastowieczne pocztówki warszawskie, dwa widoki miasta z II połowy XIX w. oraz kopię pomnika syrenki warszawskiej.

Wystawę przygotowano w nietypowej konwencji — plansze umieszczono na witrynach sklepowych starego miasta tak, by je można było oglądać od strony ulicy. Wyjątek w koncepcji tworzyły dwa wielkoformatowe obiekty wystawowe umieszczone wewnątrz pomieszczeń — *Panorama Warszawy A. Kozarskiego z 1875 r.* w holu biblioteki miejskiej oraz *Warszawa z lotu ptaka z II połowy XIX w.* w jednym z supermarketów, w którym zorganizowano uroczyste otwarcie wystawy.

Wystawa ta, przygotowana we współpracy z Biurem Kultury m.st. Warszawy oraz Estradą Warszawską, była jednym z punktów programu obchodów Tygodnia Polskiego na terenie Gotlandii i miała, poprzez swoje rozmieszczenie, zaznaczać obecność Polski w mieście.

W dniu 7 IX 2005 r. wystawę pod takim samym tytułem otwarto w Muzeum miasta Ljubljany. W uroczystości otwarcia uczestniczyli dr hab. Władysław Stępiak, zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, mgr Jan Kornek, dyrektor Archiwum Państwowego w Opolu, oraz mgr Ryszard Wojtkowski, dyrektor Archiwum Państwowego m.st. Warszawy. Ekspozycja przedstawiała obraz Warszawy zarejestrowany na pocztówkach wydanych do 1939 r. Pokazano parki, ogrody, ulice, kościoły, dworce, pomniki znajdujące się w Warszawie w okresie międzywojennym. Była to swoista podróż w czasie, gdyż wiele prezentowanych obiektów już nie istnieje. Oprócz plansz i wydruków przygotowano również prezentację multimedialną. Wystawa została zorganizowana w ramach współpracy między archiwami polskimi i słoweńskimi. Kuratorem wystawy i autorem jej scenariusza była mgr Małgorzata Sikorka, pracownik archiwum warszawskiego. Wystawie towarzyszyła publikacja *Pozdrowienia z Warszawy*.

D. Skorwider-Skiba (AP m.st. Warszawy)

3. REJESTRACJA POLONIKÓW W ARCHIWACH CZESKICH

W okresie od 29 VIII do 30 IX 2005 r. w ramach programu „Reconstitution of the Memory of Poland” mgr Wioletta Lipińska (NDAP) prowadziła kwerendę archiwalną w siedmiu archiwach praskich: Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Ministerstvo zahraničních věcí Archivně-dokumentární odbor archiv), Archiwum Literatury (Literární archiv Památníku Národního písemnictví), Archiwum Akademii Nauk (Archiv Akademie věd), Główne Archiwum Wojskowe (Vojenský ústřední archiv), Archiwum Narodowe (Národní archiv), Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Pradze (Státní oblastní archiv v Praze), Archiwum Instytutu Masaryka (Masarykův ústav Akademie věd ČR Archiv Ústavu TGM). Łącznie zarejestrowała 520 zespołów archiwalnych zawierających źródła do historii Śląska oraz terenów, które wraz z ziemią czeskimi należały do monarchii Habsburgów. Materiały te stanowią cenne uzupełnienie źródeł do zagadnień gospodarczych, kulturalnych, społecznych, politycznych i wojskowych w dziejach państwa polskiego. Szczególnie interesujące są materiały policyjne przechowywane w Archiwum Narodowym donoszące się do działalności polskiej emigracji politycznej w XIX w.

W. Lipińska (ZNA NDAP)

4. KWERENDA W CENTRALNEJ KARTOTECE ZESPOŁÓW ARCHIWALNYCH W KIJOWIE

W związku z pracami zespołu ekspertów do spraw archiwaliów historycznych Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej do spraw ochrony oraz zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej dr Jacek Krochmal (NDAP) przebywał w archiwach ukraińskich. W trakcie swojego pobytu (19–30 IX 2005 r.) przeprowadził kwerendę w Centralnej Kartotece Zespołów Archiwalnych, dostępnej w Państwowym Komitecie Archiwów

Ukrainy w Kijowie, pod kątem materiałów archiwalnych polskiej proweniencji terytorialnej (w obecnych granicach państwowych Polski). Poszukiwaniami nie objęto ewidencji sześciu archiwów ukraińskich dysponujących własnymi, aktualnymi wydawnictwami typu przewodniki po zasobie, opublikowanymi drukiem lub dostępnymi w postaci elektronicznej na ich stronach internetowych (<http://www.archives.gov.ua>), ponieważ informacja o ich zasobach jest powszechnie dostępna.

Informacje zawarte w Centralnej Kartotece Zespołów Archiwalnych umożliwiają dotarcie tylko do całych zespołów polskiej proweniencji terytorialnej. Natomiast tylko w pojedynczych wypadkach było możliwe zebranie danych również o zespołach prostych, które włączono do zespołów złożonych, przez co zmieniono ich pierwotną nazwę, stanowiącą podstawowe kryterium wyszukiwania zespołów polskiej proweniencji terytorialnej. Tym samym dotarcie do materiałów polskiej proweniencji terytorialnej stanowiących część złożonych zespołów archiwalnych stanie się możliwe dopiero po przeprowadzeniu szczegółowych kwerend w poszczególnych archiwach.

W wyniku kwerendy stwierdzono, że zespoły polskiej przynależności terytorialnej występują w archiwach obwodowych w Czerkasach (5 zespołów), Iwanofrankowsku (4 zespoły), Lwowie (20 zespołów), Odessie (26 zespołów), Równem (1 zespół) oraz w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy w Kijowie (9 zespołów). W zasobie tych archiwów (szczególnie zaś CPAHU w Kijowie) są też liczne zespoły, w których znajdują się materiały proweniencji polskiej. Ich identyfikacja będzie możliwa dopiero po zapoznaniu się z zawartością aktową (lub inwentarzami).

Zapisy wprowadzone na kartach ewidencyjnych pozwalają prześledzić fazy przemieszczeń międzyarchiwalnych zespołów polskiej proweniencji terytorialnej, jakie zachodziły podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu. Zespoły te były przemieszczane z archiwów obwodowych (m.in. we Lwowie, Łucku, Równem, Tarnopolu, Żytomierzu) do innych archiwów ukraińskich, najczęściej do lwowskiego CPAHU, ale też do archiwów w Moskwie i na Białorusi. W kartotece są też informacje o zespołach archiwalnych, zwróconych Polsce w latach 1958–1963.

Analiza zapisów w kartotece umożliwia też określić losy wielu zespołów prostych, które łączono w zespoły złożone lub inne konstrukcje archiwalne. W ten sposób zmianie ulegała ich pierwotna nazwa, co obecnie utrudnia ich odnalezienie w aktualnej ewidencji.

Drugim celem wyjazdu było wytypowanie zespołów archiwalnych zawierających materiały archiwalne polskiej proweniencji, przechowywanych w archiwach obwodowych w Iwanofrankowsku, Lwowie i Tarnopolu — zgodnie z porozumieniem zawartym z Fundacją Lanckorońskich, w myśl którego w 2005 r. zaplanowano wykonanie kopii cyfrowych archiwaliów polskiej proweniencji, zwłaszcza materiałów genealogicznych oraz akt szczególnie zagrożonych zniszczeniem.

J. Krochmal (ZNA NDAP)

5. BEZPOŚREDNIA WSPÓŁPRACA ARCHIWALNA

- VIII 2006 r. — dr Krzysztof Kopiński, Pracownik AP w Toruniu, przebywał na miesięcznym stypendium badawczym w Max-Planck-Institut für Geschichte w Getyndze. Temat badań był następujący: Die Gerichtsbucher in Preussen im historischen Vergleich (Księgi sądowe w Prusach na tle porównawczym).
- IX 2005 r. — AP w Koszalinie podpisało deklarację współpracy z katedrą „Bułgarska historia i archiwistyka” Południowo-Zachodniego Uniwersytetu im. Neofita Rilskiego w Błagojewgradzie (Bułgaria). Zakres współpracy obu instytucji ma obejmować kształcenie w dziedzinie archiwistyki, wspólną działalność wydawniczą, wymianę publikacji, organizowanie wystaw wirtualnych i opracowywanie wspólnych projektów.
- W dniach 5–16 IX 2005 r. — mgr Bożena Kumór oraz dr Janusz Gołaszewski, pracownicy AP we Wrocławiu, prowadzili kwerendy źródłowe w ramach programu badawczego „Reconstitution of the Memory of Poland” w archiwach państwowych w Düsseldorfie i w Münster. W wyniku tych poszukiwań odnaleziono liczne materiały związane z polską emigracją zarobkową do Nadrenii i Westfalii z przełomu XIX i XX w.
- 9 IX 2005 r. — mgr Witold Mijał, pracownik AP w Szczecinie, wraz z przedstawicielem Muzeum Narodowego w Szczecinie uczestniczyli w roboczym spotkaniu na temat organizacji i uczestnictwa w konferencji poświęconej nekropolii książąt pomorskich, zorganizowanym w Wolgast przez Krajowy Urząd Ochrony Zabytków Meklemburgii-Pomorza Przedniego w Schwerinie (Landesamt für Denkmalpflege Mecklenburg-Vorpommern) i Towarzystwo Historii Kościoła Pomorskiego (Arbeitsgemeinschaft Pommersche Kirchengeschichte), organizatorów konferencji.
- 14 IX 2005 r. — w Szczecinie zainaugurowano Dni Meklemburgii-Pomorza Przedniego w województwie zachodniopomorskim. Jednym z elementów tego przedsięwzięcia była prezentacja dorobku kulturalnego i naukowego Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz możliwości współpracy. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele archiwum w Szczecinie i Greifswaldzie z dyrektorem Archiwum Krajowego dr. Martinem Schoeblem.

W. Chlistowski (AP w Koszalinie)

M. Frankel (AP w Szczecinie)

B. Herdzin (AP w Toruniu)

H. Kułdo (AP we Wrocławiu)

II. Z KRAJU

1. Z PRAC CENTRALNEJ KOMISJI METODYCZNEJ

W dniach 5 VII i 13 IX 2005 r. odbyły się posiedzenia Centralnej Komisji Metodycznej. Obrady koncentrowały się na dyskusji nad projektem „Wskazówek metodycznych dotyczących zasad gromadzenia i opracowania materiałów ulotnych w archiwach państwowych”. Projekt został opracowany przez zespół naukowy ds. druków ulotnych. Przedstawił go Jerzy Grzelak, przewodniczący zespołu naukowego. Wprowadzenie wskazówek do stosowania przewidziane jest pod koniec bieżącego roku.

A. Klubiński (ZNA NDAP)

2. 60-LECIE PRZEJĘCIA PRZEZ POLSKĘ ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO W SZCZECINIE

1 VIII 2005 r. Archiwum Państwowe w Szczecinie obchodziło jubileusz 60-lecia przejścia przez Polskę 1 VIII 1945 r. Tego dnia Bolesław Tuhan-Taurogiński, pierwszy dyrektor polskiego archiwum, napisał w swoim dzienniku: „Objąłem Archiwum Państwowe w Szczecinie”. W związku z tym jubileuszem wybito medal okolicznościowy oraz zorganizowano uroczyste spotkanie w pracowni naukowej archiwum, w którym uczestniczyli m.in. wicewojewoda zachodniopomorski, wiceprezydent Szczecina, wicemarszałek województwa zachodniopomorskiego, dyrektorzy instytucji naukowych i kulturalnych współpracujących z archiwum, profesorowie Uniwersytetu Szczecińskiego. Honorowym gościem była córka pierwszego dyrektora, jedna z pierwszych pracownic archiwum Halina Taurogińska. Prof. Kazimierz Kozłowski, dyrektor archiwum, wraz z wicewojewodą zachodniopomorskim wręczyli jej odznakę „Za zasługi dla archiwistyki”, nadaną przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Wykład o roli archiwum w powojennych dziejach Pomorza Zachodniego wygłosiła prof. Lucyna Turek-Kwiatkowska, dyrektor archiwum szczecińskiego w latach 1969–1975. Przybliżyła również sylwetkę pierwszego dyrektora, a towarzyszył temu film o siedzibie Radziwiłłów w Nieświeżu i ich archiwum, którym przed wojną kierował Bolesław Tuhan-Taurogiński. Zaproszeni goście otrzymali okolicznościowe medale. W prasie, radiu i telewizji ukazały się informacje o jubileuszu szczecińskiego archiwum. W sali im. Tuhana-Taurogińskiego przygotowano również ekspozycję obrazującą 60 lat istnienia archiwum.

M. Frankel (AP w Szczecinie)

3. RAPORT POLSKO-BRYTYJSKIEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ

W dniach 4 VII w Londynie oraz 1 IX w Warszawie odbyły się uroczyste promocje angielskiej i polskiej wersji raportu Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej do Spraw Dokumentacji Działalności Polskiego Wywiadu w II Wojnie Światowej i Jego Współdziałania z Wywiadem Brytyjskim. W promocji zorganizowanej w Foreign and Commonwealth Office w Londynie wzięli udział ministrowie spraw zagranicznych Polski i Wielkiej Brytanii Adam Rotfeld i Jack Straw, zaś w promocji w Warszawie premier Marek Belka i wicepremier John Prescott oraz kilku ministrów rządu RP, a także licznie przybyli reprezentanci środowiska żołnierzy-kombatantów II wojny światowej. Tak wysoki — rządowy szczebel uczestników spotkania, jak również liczne przybycie kombatantów oraz historyków wymownie świadczą o docenieniu roli komisji oraz znaczenia opracowanego przez nią raportu, zarówno po stronie polskiej, jak i brytyjskiej.

Polsko-Brytyjska Komisja Historyczna została powołana w 2000 r. przez premierów rządów Polski i Wielkiej Brytanii. W skład komisji, kierowanej przez doc. dr hab. Darię Nałęcz oraz Tessę Stirling, weszli eksperci, historycy i archiwiści, których zadaniem było przeprowadzenie poszukiwań archiwalnych zmierzających do udokumentowania działalności polskiego wywiadu wojskowego, jego współpracy z wywiadem brytyjskim, a także ukazanie wkładu wywiadu polskiego w zwycięstwo wojenne aliantów. Podstawą badań stały się rozległe kwerendy prowadzone w archiwach polskich, brytyjskich, amerykańskich, francuskich, hiszpańskich, portugalskich i rosyjskich. Dzięki nim udało się dotrzeć do wielu nieznanych dotąd dokumentów. Ustalenia uczonych pozwalają w nowym świetle ukazać wojenny wysiłek Polaków. Zostały one opublikowane w dwu równoległych wersjach językowych (polskiej i angielskiej) w książce zatytułowanej *Polsko-brytyjska współpraca wywiadowcza podczas II wojny światowej*.

Obecnie w sprzedaży dostępny jest jej tom pierwszy, zaś tom drugi, zawierający dokumenty źródłowe, ukaże się pod koniec roku.

J. Krochmal (ZNA NDAP)

4. BAZY DANYCH W SERWISIE INTERNETOWYM: WWW.ARCHIWA.GOV.PL

W sierpniu 2005 r. zaktualizowano bazy danych udostępniane w serwisie internetowym www.archiwa.gov.pl. Oprócz uzupełnienia i aktualizacji zawartych w nich danych, poszerzono zakres prezentowanej informacji i zmodyfikowano sposób nawigacji w systemie informacyjnym.

Baza danych System Ewidencji Zasobu Archiwalnego (SEZAM) udostępniona została w Internecie po raz piąty. Obecnie zawiera informacje o narodowym zasobie

archiwalnym przechowywanym we wszystkich archiwach państwowych w Polsce, a także w: Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i jego poznańskim oddziale, Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Stowarzyszeniu Archiwum „Solidarności” i w Zarządzie Oddziału Związku Sybiraków w Łodzi oraz w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku i w Polskim Instytucie Naukowym w Nowym Jorku — w sumie o ponad 76 000 zespołów i zbiorów (włączając szczątki zespołów — ponad 87 000) przechowywanych w 92 instytucjach. Systematyczne wprowadzanie nowych elementów opisu zasobu na poziomie zespołu pozwala wszystkim zainteresowanym na uzyskanie informacji nie tylko na poziomie podstawowych danych ewidencyjnych, ale również poszerzonym o dane dotyczące dziejów twórcy i zawartości dokumentów.

Archiwa prezentują w Internecie coraz więcej kopii cyfrowych własnych dokumentów, głównie w ramach projektów „Skarby archiwów polskich” i „Miasta w dokumencie archiwalnym” (www.polska.pl) oraz we własnych serwisach internetowych. Od tego roku funkcjonuje moduł linkujący szczegółowy opis zespołu z kopiami dokumentów wchodzących w jego skład. Mamy nadzieję, że z czasem oferta ta będzie coraz bogatsza.

Jeśli zespół posiada inwentarz w postaci elektronicznej, to jest on prezentowany bezpośrednio pod szczegółowym opisem zespołu. W bieżącym roku udostępniono w Internecie prawie 17 000 inwentarzy. Dotyczą one zasobu 75 archiwów państwowych wraz z oddziałami (ok. 22% wszystkich zespołów przechowywanych w archiwach państwowych) oraz: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Stowarzyszenia Archiwum „Solidarności”, Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Łodzi, Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku. Inwentarze te przygotowane zostały w różnych bazach danych — zestandaryzowanych i lokalnych. Znaczna większość (ponad 16 600) powstała przy zastosowaniu bazy danych Inwentarze Zespołów Archiwalnych (IZA) i zawiera opisy dokumentacji aktowej. Prawie 70 inwentarzy powstało w utworzonych lokalnie bazach w trzech archiwach: Archiwum Głównym Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych oraz Archiwum Państwowym w Krakowie. Dokumenty wytworzone do końca XVIII w. inwentaryzowano w bazie danych SCRINIUM — opisy dotyczą prawie 50 zespołów i zbiorów. Opisy dokumentacji kartograficznej sporządzono z wykorzystaniem bazy danych MAPY, pochodzą one z ponad 40 zespołów. Dokumentacja techniczna inwentaryzowana była w bazie danych Komputerowa Informacja Techniczna (KITA) — opisy dotyczą prawie 30 zespołów i zbiorów.

W sumie udostępniono opisy prawie 1 500 000 jednostek archiwalnych, które można przeszukiwać także za pomocą haseł indeksowych (ponad 1 700 000). W bieżącym

roku po raz pierwszy opublikowano również wstępy do prawie 2700 inwentarzy. Dostępne są one w postaci pliku pdf.

Czwarta już — prezentowana w Internecie — scalona wersja bazy danych Program Rejestracji Akt Metrykalnych i Stanu Cywilnego (PRADZIAD) zawiera informacje o księgach metrykalnych i stanu cywilnego przechowywanych we wszystkich archiwach państwowych oraz: Książnicy Pomorskiej im. Stanisława Staszica w Szczecinie, Archiwum Diecezjalnym w Drohiczynie, Archiwum Archidiecezjalnym w Łodzi, Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, Archiwum Diecezjalnym we Włocławku, Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu oraz o księgach metrykalnych wyznania mojżeszowego i rzymskokatolickiego przechowywanych w Urzędzie Stanu Cywilnego m.st. Warszawy — Archiwum (tzw. archiwum zabużańskie). W sumie obejmuje ona opisy ponad 45 700 ksiąg.

Po raz pierwszy udostępniono w serwisie internetowym Archiwum Państwowego w Lublinie bazę danych Ewidencje Ludności w Archiwaliach — ELA zawierającą informacje o różnych spisach ludności, we wszystkich ich fizycznych postaciach (ewidencje, wykazy, kartoteki itp.), znajdujących się w materiałach archiwalnych przechowywanych w archiwach państwowych (http://www.lublin.ap.gov.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=59&Itemid=118). W sumie obejmuje ona opisy ponad 44 800 spisów ludności.

A. Laszuk (COIA NDAP)

5. „WARSZAWA JESIEŃ 1939”

W dniu 2 IX 2005 r. Archiwum Państwowe m.st. Warszawy, Grupa Wydawnicza Polskapresse i Muzeum Łazienki Królewskie zorganizowały wystawę pt. „Warszawa jesień 1939”, prezentującą unikalny materiał zdjęciowy dokumentujący początek wojny, wkroczenie wojsk niemieckich do stolicy oraz losy jej mieszkańców jesienią 1939 r.

Fotografie, które zatrzymały w krótkich ujęciach historię tamtych dni oddają klimat pierwszych dni II wojny światowej, ślady ulicznych walk, plakaty na ścianach domów nawołujące do stawiania oporu Niemcom, pierwsze niemieckie obwieszczenia, wyroki śmierci i rozkazy Wehrmachtu. Warszawa jeszcze niezburzona tak, jak kilka lat później. Jest Starówka. Stoi pałac Saski. Są miejsca, których dziś na planie miasta już nie ma.

Autor zdjęć pozostaje anonimowy do dziś, aczkolwiek wiele wskazuje na to, że był niemieckim żołnierzem. Wielość udokumentowanych miejsc i sytuacji dowodzi, że fotograf poruszał się po mieście swobodnie. Fotografował tak Polaków, jak i Żydów, jeszcze bez żółtej gwiazdy Dawida, jeszcze nie w getcie. Miał dobry sprzęt i potrafił nie tylko fotografować, ale świetnie uchwycić rzeczywistość. Jego zdjęcia oddają tragizm pierwszych

miesiący wojny, ale też codzienne życie w okupowanej Warszawie.

Zdjęcia odnaleziono w Pasawie, miejscowości w Bawarii, dopiero pół wieku po wojnie. W 1993 r. miejscowy fotograf odnalazł na strychu jednej z kamienic, w kartonie po butach, zrolowane negatywy. Spośród tworzących kolekcję 300 zdjęć około 160 dotyczy samej Warszawy. Pozostałe przedstawiają niezidentyfikowane tereny w Polsce, miejsca stacjonowania i przemarszu niemieckich wojsk. Zdjęcia zostały ocenione wysoko przez historyków m.in. z Uniwersytetu w Karlsruhe, Yad Vashem w Jerozolimie i Archiwum Państwowego m.st. Warszawy.

Fotografie pokazano na kilku wystawach w Niemczech. W Polsce są prezentowane po raz pierwszy, dokładnie 60 lat po zakończeniu II wojny światowej. Miejsca ekspozycji użyczył budynek Podchorążówki w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Wystawie towarzyszył folder i katalog.

D. Skorwider-Skiba (AP m.st. Warszawy)

6. ROK UKRAINY W POLSCE

W ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce, w dniach 12–13 IX 2005 r. w Warszawie i Płocku odbyło się spotkanie szefów państwowych służb archiwalnych Polski i Ukrainy: doc. dr hab. Darii Nałęcz — Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, i prof. Hennadija Boriaka przewodniczącego Państwowego Komitetu Archiwów Ukrainy, oraz archiwistów z Polski i Ukrainy. W trakcie wspomnianych uroczystości miało miejsce otwarcie wystawy archiwalnej, promocja wydawnictw oraz międzynarodowe seminarium naukowe na temat „Polsko-ukraińskie wspólne dziedzictwo archiwalne”.

12 IX w sali balowej Archiwum Głównego Akt Dawnych odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Dzieje Ukrainy w dokumencie archiwalnym (IX–XXI wiek)”. Zaprezentowano na niej około 200 skanów dokumentów. Zostały one pogrupowane w 19 działach tematycznych, ukazujących zarówno dzieje państwa, jak też życie codzienne ludzi żyjących na przestrzeni minionego tysiąclecia na terenie Rusi-Ukrainy. Co oczywiste, wiele eksponatów nawiązywało do historii innych państw i narodów, zwłaszcza Polski, ponieważ przez kilka wieków znacząca część terytorium Ukrainy wchodziła w skład Rzeczypospolitej. Do końca września wystawa była prezentowana w AGAD, a następnie została przekazana do AP we Wrocławiu i innych archiwów państwowych.

Po uroczystym otwarciu wystawy odbyła się promocja wydawnictw archiwalnych, m.in. polskiej wersji językowej przewodnika po zasobie Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie oraz kolejnego tomu czasopisma „Archiwy Ukrainy”. Odbyła się także inauguracja dostępu do elektronicznych wersji publikacji pt. *Regesty*

dokumentów kancelarii koronnej dla ziem ukraińskich w księgach Metryki Koronnej połowa XVI– połowa XVII wieku (kontynuacja wydawnictwa źródłowego Metryka Ruska Wołyńska) oraz Inwentarza Zbioru Aleksandra Czołowskiego, dostępnych na stronie internetowej AGAD.

Promocji wydawnictw oraz otwarciu wystawy towarzyszyły obrady międzynarodowego seminarium naukowego na temat „Polsko-ukraińskie wspólne dziedzictwo archiwalne”. Sesja i seminarium odbyły się w AGAD. Każdy referat przedstawiano z perspektywy polskiej i ukraińskiej. Koncepcję wspólnego polsko-ukraińskiego dziedzictwa archiwalnego omówili dr hab. Władysław Stępiak oraz prof. Hennadij Boriak. Problemom metodyki opracowania materiałów archiwalnych tworzących wspólne dziedzictwo archiwalne poświęcone były wystąpienia dr. Jacka Krochmala, kierownika Zakładu Naukowego Archiwistyki NDAP, oraz Olgi Muzyczek, dyrektora CPAHU w Kijowie. System informacji archiwalnej dotyczący wspólnego dziedzictwa archiwalnego przy użyciu bazy SEZAM zaprezentowała dr Anna Laszuk, Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej NDAP, zaś mgr Katarzyna Jagiełło, Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP, omówiła wyniki prac programu „Odtworzenie Pamięci Polski”, w kontekście poszukiwań prowadzonych w archiwach ukraińskich. Dr Julia Prylepiszewa (Państwowy Komitet Archiwów Ukrainy) przedstawiła prace prowadzone przy elektronicznym informatorze „Dokumenty archiwalne Ukrainy utracone i przemieszczone w wyniku II wojny światowej”.

Druga sesja seminarium odbyła się 13 IX w Archiwum Państwowym w Płocku. Dr Andrzej Biernat, Dyrektor Generalny NDAP, i H. Boriak przedstawili wyniki prac zespołu ekspertów do spraw archiwaliów historycznych działającego w ramach międzyrządowej komisji polsko-ukraińskiej ds. ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Kolejne wystąpienia dotyczyły informacji o rozmieszczeniu materiałów polskiej proveniencji terytorialnej znajdujących się w zbiorach ukraińskich (J. Krochmal) oraz materiałów ukraińskiej proveniencji terytorialnej przechowywanych w zbiorach polskich (prof. Ljubow Dubrowina, Narodowa Biblioteka Ukrainy im. W. Wiernackiego w Kijowie, Diana Pelc, dyrektor CPAHU we Lwowie).

J. Krochmal (ZNA NDAP)

7. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU NAUKOWEGO DS. DOKUMENTACJI WYTWORZONEJ PRZEZ SĄDY, PROKURATURĘ I NOTARIAT

W dniach 19 IX i 10 X 2005 r. odbyły się posiedzenia zespołu naukowego ds. dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuraturę i notariat. Obrady koncentrowały się na dyskusji na temat uwag zgłoszonych zespołowi do projektów „Wskazówek metodycznych w sprawie ustalania granic chronologicznych i nazw zespołów akt sądowych wytworzonych od

XIX do XXI w.” oraz analogicznych wskazówek dotyczących zespołów akt prokuratur, a także na pracach nad projektem „Wskazówek metodycznych dotyczących opracowania akt stanu prawnego nieruchomości”. Ten ostatni uzupełniono o terminy wynikające z *Powszechnej Ustawy o księgach gruntowych z 25 lipca 1871 r.* oraz *Ustawy z 20 marca 1874 r. względem założenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych (gruntowych) dla Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim*”. Rozpoczęto dyskusję nad kwestią układu kancelaryjnego akt hipotecznych wytworzonych na terenie poszczególnych zaborów. Opracowano część wskazówek dotyczącą systematyzacji i opracowania akt hipotecznych, gruntowych i wieczystych z podziałem na poszczególne obszary, na których obowiązywały odrębne normy prawne. W pracach zespołu uczestniczył w charakterze eksperta dr Maciej Dalecki z AP w Przemyślu.

W. Lipińska (ZNA NDAP)

8. 60-LECIE ARCHIWUM DOKUMENTACJI MECHANICZNEJ

21 IX 2005 r. Archiwum Dokumentacji Mechanicznej obchodziło jubileusz 50-lecia. Z tej okazji odbyło się spotkanie byłych i obecnych pracowników oraz zaproszonych gości. W części oficjalnej przemówienie okolicznościowe wygłosiła doc. dr hab. Daria Nałęcz, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, a referat charakteryzujący 50 lat działalności archiwum przedstawił mgr Filip Kwiatek, pracownik archiwum (pełny tekst tego referatu zamieszczono w „Kronice Warszawy”). Uroczystość połączona była z promocją wydawnictwa *Archiwum Dokumentacji Mechanicznej. Przewodnik po zasobie fotografii 1840-2004* autorstwa Jana Bonieckiego oraz z wystawą fotografii ilustrujących różne możliwości spędzania przez Polaków wolnego czasu w XX w. Zwiedzającym umożliwiono również obejrzenie starego sprzętu fotograficznego i fonograficznego, najstarszych fotografii i płyt. Wszyscy goście otrzymali pamiątkową płytę z nagraniami pochodzącymi ze zbiorów ADM. W Telewizyjnym Kurierze Warszawskim kilkakrotnie emitowano felieton na temat działalności Archiwum Dokumentacji Mechanicznej

E. Podgórska (ADM)

9. „ARCHIWA ZIEM ZACHODNICH I PÓŁNOCNYCH POLSKI (1945–2005). TRADYCJA I WSPÓŁCZESNE WYZWANIA”

Sesja naukowa „Archiwa ziem zachodnich i północnych Polski (1945–2005). Tradycja i współczesne wyzwania”, zorganizowana w Szczecinie 21 IX 2005 r., zakończyła obchody 60-lecia przejęcia przez Polskę archiwów ziem zachodnich i północnych Polski. Jej organizatorami były Archiwum Państwowe w Szczecinie, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych i Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. Dr hab. Władysław Stępnia, zastępca

Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, reprezentował w obradach NDAP, natomiast prof. Jarosław Poraziński — SAP. Uczestniczyli w niej, oprócz przedstawicieli archiwów państwowych z omawianego obszaru, także archiwiści kościelni prowadzący archiwa diecezjalne na ziemiach zachodnich. Gośćmi zagranicznymi konferencji byli: dr Martin Schoebel, dyrektor Landesarchiv Greifswald (LAG), i Louis Bergès, dyrektor Archiwum Departamentu Gironde w Bordeaux.

Obrady konferencji poprzedziły wystąpienia władz wojewódzkich i miejskich Szczecina z prezydentem miasta i wojewodą na czele. Gościem honorowym był metropolita szczecińsko-kamieński ks. abp Zygmunt Kamieński, który zwrócił uwagę na fakt, że po raz pierwszy w tak szerokim gronie spotkali się kustosze państwowego i kościelnego zasobu archiwalnego. W trakcie tego spotkania dyrektor Kazimierz Kozłowski wręczył medale wybite z okazji 60-lecia archiwów ziem zachodnich i północnych Polski oraz wydaną tekę kartograficzną *Mapy historyczne Pomorza Zachodniego XVI–XXI wiek*.

Podczas obrad plenarnych referaty wygłosili: dr hab. Władysław Stępniaś, prof. Kazimierz Kozłowski, dyrektor AP w Szczecinie, dr Martin Schoebel (LAG), ks. Zbigniew Rakiej (wikariusz generalny Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej), ks. prof. Andrzej Kopiczko (dyrektor Archiwum Archidiecezji Warmińskiej), prof. Jarosław Poraziński, prezes SAP, ks. radca Piotr Gaś (Parafia Ewangelicko-Augsburska w Szczecinie), Louis Bergès. W trakcie obrad popołudniowych, odbywających się w dwóch grupach, archiwiści opiekujący się państwowym i kościelnym zasobem archiwalnym wymieniali informacje i doświadczenia związane z własną pracą, a także omawiali możliwości wzajemnej współpracy.

Sesji towarzyszyły dwie wystawy. Pierwsza — „Skarby Archiwum Książąt Wołogoskich”, zorganizowana w Muzeum Narodowym w Szczecinie, prezentowała dokumenty z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie i Landesarchiv Greifswald. Towarzyszył jej polsko-niemiecki katalog. Drugą ekspozycję przedstawiono w Zamku Książąt Pomorskich, a składały się na nią fotografie ilustrujące wydarzenia z życia archiwów ziem zachodnich i północnych, szczególnie w ostatnim dziesięcioleciu.

W czasie otwarcia wystawy w Muzeum Narodowym odbyła się też promocja polsko-niemieckiego opracowania *Archiwum Książąt Wołogoskich w zasobach Archiwum Państwowego w Szczecinie i Landesarchiv Greifswald*, które przygotowali Anna Łazarek z AP w Szczecinie i Uwe Rodig z LAG. Jej wydawcami są Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Archiwum Państwowe w Szczecinie i Landesarchiv Greifswald. Jest to jedna z pierwszych publikacji, która całościowo przedstawia informację o zespole podzielonym między dwa wspomniane archiwa.

III. Z ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. KONFERENCJE, SESJE, ZEBRANIA NAUKOWE

AP W KATOWICACH

- 5, 6 IX 2005 r. — w trakcie obrad konferencji naukowej „Katowice w minionej rzeczywistości”, zorganizowanej przez prezydenta Katowic, Instytut Górnośląski oraz Muzeum Historii Katowic, dr Zdzisław Jedynek, starszy kustosz AP w Katowicach, wygłosił referat „Dzieje hutnictwa na terenie Katowic do połowy XIX wieku”.
- 9 IX 2005 r. — w Śląskim Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Katowicach zorganizowano sesję naukową na temat „Historyczne osiedla robotnicze w województwie śląskim”, podczas której mgr inż. Bogusław Małusecki, kierownik oddziału archiwum w Gliwicach, przedstawił referat na temat „Rokitnica — osiedle robotnicze”.

AP W KRAKOWIE

- 18–21 IX 2005 r. — Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu było organizatorem Międzynarodowej Konferencji Skansenowskiej na temat „Specyfika kultury karpackiej i jej prezentacja w skansenach pogranicza polsko-słowackiego”, w której wziął udział mgr Sylwester Rękas, kierownik nowosądeckiego oddziału archiwum.
- 22–23 IX 2005 r. — w sesji „O wolność obywatela i niezawisłość państwa...”, poświęconej 60. rocznicy powstania Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, zorganizowanej przez krakowski oddział IPN, uczestniczył mgr Bogdan Satalecki.
- 27–28 IX 2005 r. — w obradach międzynarodowej konferencji na temat „Ochrona zabytków na wypadek szczególnych zagrożeń” wzięła udział mgr Anna Michaś, kierownik pracowni konserwacji archiwum krakowskiego.

AP W LUBLINIE

- 15–17 IX 2005 r. — Józef Kus, pracownik archiwum lubelskiego, uczestniczył w ogólnopolskiej sesji naukowej na temat „Zamoyscy w dziejach Polski”, zorganizowanej w Zamościu, na której wygłosił referat „Ormianie zamojscy na usługach ordynatów do połowy XVII w.”. Referat opublikowany zostanie w materiałach z sesji.

AP W ŁODZI

- 23 IX 2005 r. — w trakcie zebrania naukowego z udziałem pracowników archiwum mgr Jacek Herman przedstawił referat na temat „Komitet Łódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, dzieje ustrojowe i zawartość aktowa”.

AP W SUWAŁKACH

- 16 VII 2004 r. — w ramach obchodów 60. rocznicy tak zwanej oblawy augustowskiej białostocki oddział IPN oraz lokalne władze samorządowe zorganizowały w Augustowie konferencję naukową, podczas której mgr Tadeusz Radziwonowicz, dyrektor suwałskiego

archiwum, wygłosił referat pt. „Władze lokalne a obława”, opracowany na podstawie materiałów archiwalnych przechowywanych w archiwach państwowych w Białymstoku i w Suwałkach.

AP W SZCZECINIE

- 4 VII 2005 r. — uczestnicy zebrania naukowego zorganizowanego w archiwum szczecińskim wysłuchali dwóch referatów: „Urzędowe pieczęcie własne Archiwum Państwowego w Szczecinie 1832–2004” (dr Paweł Gut), „Archiwista Gerhard Zimmermann (1909–1994) w świetle akt Archiwum Państwowego w Szczecinie” (dr Maciej Szukała) oraz informacji na temat przygotowań do sesji naukowej „60 lat archiwów ziem północnych i zachodnich Polski. Tradycja i współczesne wyzwania” (prof. Kazimierz Kozłowski).
- Archiwum szczecińskie tradycyjnie już zaangażowało się w organizację dorocznego Festiwalu Nauki Zachodniopomorskiej, podczas którego dyrektor archiwum prof. Kazimierz Kozłowski przedstawił referat pt. „Niemcy, Polacy, Rosjanie na Pomorzu Zachodnim”.

AP W TORUNIU

- 5 IX 2005 r. — dr Tomasz Dziki, pracownik włocławskiego oddziału archiwum w Toruniu, uczestniczył w obradach polsko-niemieckiej konferencji naukowej pt. „Polacy i Niemcy w Nieszawie i na Kujawach Wschodnich. Przeszłość–teraźniejszość–przyszłość” zorganizowanej w Nieszawie. W trakcie obrad wygłosił dwa referaty: „Społeczność polska i niemiecka na Kujawach Wschodnich na przełomie XVIII i XIX w.” oraz „Rola Niemców w rozwoju gospodarczym Włocławka w okresie zaborów”.
- 15–17 IX 2005 r. — w konferencji naukowej pt. „Zamoyscy w dziejach Polski. W kręgu polityki, kultury, prawa i gospodarki” uczestniczyła mgr Monika Wyszomirska, pracownik toruńskiego archiwum, która przedstawiła zebrany referat na temat „Początki działalności politycznej Andrzeja Zamoyskiego jako wojewody inowrocławskiego 1757–1764”.
- 17 IX 2005 r. — podczas obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa Kulturowego we Włocławku dr Tomasz Dziki wygłosił referat historyczny na temat „Włocławek — miasto wielu kultur”.

AP M.ST. WARSZAWY

- W trakcie zebrania naukowego zorganizowanego w siedzibie archiwum Michał Kozieł przedstawił referat pt. „Komisja Weryfikacyjna do Tajnego Nauczania”.

2. SZKOLENIA, KOMISJE METODYCZNE

AP W KATOWICACH

- 21 IX 2005 r. — Komisja Metodyczna w trakcie posiedzenia zatwierdziła inwentarze następujących zespołów akt: „Powiatowa Rada Narodowa w Chrzanowie 1945–1950”, „Państwowy Urząd Repatriacyjny Powiatowy Oddział w Olkuszu 1945–1950”, „Akta Notariusza Kazimierza Goplańskiego w Olkuszu 1911–1929”, „Akta Notariusza Jana Malinowskiego w Olkuszu 1907–1911”, „Akta Notariusza Piotra Motylińskiego w Olkuszu 1870–1881”, „Akta Notariusza Juliusza Motylińskiego w Olkuszu 1882–1889”, „Powiatowy Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej w Raciborzu 1945–1948”, „Powiatowy Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej w Częstochowie 1945–1948”, „Państwowy Urząd Repatriacyjny Powiatowy Oddział w Białej Krakowskiej 1945–1949”, „Państwowy Urząd Repatriacyjny Punkt Odżywczo-Sanitarny w Oświęcimiu 1945–1948”, „Państwowy Urząd Repatriacyjny Powiatowy Oddział w Wadowicach 1945–1950”, „Gminna Rada Narodowa w Hutkach [1932] 1945–1954”, „Akta Notariusza Pawła Brodowskiego w Częstochowie 1916–1925”, „Akta Notariusza Józefa Grzędzińskiego w Częstochowie 1926–1933”, „Akta Notariusza Zygmunta Jarczewskiego w Częstochowie 1933–1946”, „Akta Notariusza Władysława Jeżewskiego w Częstochowie 1915–1918”, „Akta Notariusza Tomasza Jasieńskiego w Częstochowie 1924–1933”, „Akta Notariusza Tomasza Kossa w Częstochowie 1927–1948”, „Akta Notariusza Henryka Płoweckiego w Częstochowie 1936–1951”, „Akta Notariusza Adama Plebanka w Częstochowie 1917–1919”, „Akta Notariusza Wacława Różyckiego w Kłobucku 1913–1914”, „Akta Notariusza Edwarda Kirsta w Kłobucku 1913”, „Urząd Stanu Cywilnego w Boronowie 1874–1903”, „Urząd Stanu Cywilnego w Brušku 1874–1903”, „Urząd Stanu Cywilnego w Koszęcinie 1874–1903”, „Urząd Stanu Cywilnego w Lublińcu 1874–1901”. Ponadto Komisja Metodyczna zatwierdziła metody opracowania pięciu zespołów: m.in. „Akta gminy Jeleń”, „Dom Małego Dziecka w Katowicach”, „Nadleśnictwo Dóbr Zawojkich PAU”. Zatwierdzono również 10 spisów zdawczo-odbiorczych nowo przejętych zespołów.

AP W KIELCACH

- 12 IX 2005 r. — kierownik oddziału nadzoru i gromadzenia zasobu przeprowadził seminarium kancelaryjno-archiwalne w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Administracji Publicznej w Kielcach, w którym uczestniczyło 16 pracowników jednostek organizacyjnych zespolonej administracji rządowej, administracji samorządowej i spółdzielczości mieszkaniowej.

AP W KRAKOWIE

- 12 VIII 2005 r. — Komisja Metodyczna omówiła „Inwentarz zbioru akt Wojsko Polskie — Legiony 1914–1920” (nr zbioru 29/273) przedstawiony przez dr Barbarę Berską.

- Archiwum krakowskie, w ramach działalności gospodarstwa pomocniczego, zorganizowało dwa kursy kancelaryjno-archiwalne I stopnia (przeszkolono 45 osób), oraz dwa szkolenia kancelaryjne dla Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji.

AP W TORUNIU

- 6 IX 2005 r. — w trakcie posiedzenia Komisji Metodycznej przedstawiono informacje o następujących zespołach akt: „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Bobrownikach, pow. lipnowski z lat 1954–1972” (mgr Krzysztof Optołowicz, stażysta w oddziale wrocławskim, rec. mgr Anna Bieniaszewska), „Starostwo Powiatowe Nieszawskie w Aleksandrowie Kujawskim z lat 1918–1939” (mgr Marianna Gruszczyńska). Ponadto wysłuchano relacji mgr. Janusza Bonczkowskiego z postępów prac nad porządkowaniem akt archiwum zakładowego archiwum toruńskiego.

3. WSPÓŁPRACA Z LOKALNYMI WŁADZAMI I INSTYTUCJAMI NAUKOWO-KULTURALNYMI

AAN

- 11 VIII 2005 r. — w Domu Literatury na Krakowskim Przedmieściu odbyła się promocja publikacji *Szare Szeregi na Ochocie*, opracowanej przez Wojciecha Marcinkiewicza. W spotkaniu liczny udział wzięli przedstawiciele środowisk kombatanckich, związani z działalnością konspiracyjną na terenie Ochoty w okresie II wojny światowej.
- 17 IX 2005 r. — w siedzibie Ośrodka Kultury Ochoty przy ulicy Grójeckiej nastąpiło otwarcie wystawy „Oblicza sojuszu niemiecko-sowieckiego na ziemiach polskich”, przygotowanej przez Archiwum Akt Nowych, Komitet Katyński oraz Ośrodek Kultury Ochoty. Celem wystawy było przypomnienie agresji sowieckiej na Polskę w dniu 17 września 1939 r. oraz ukazanie oblicza współpracy niemiecko-sowieckiej w latach 1939–1941, sowieckiej okupacji polskich kresów wschodnich, ich sowietyzacji oraz losów ludności polskiej na tych terenach.

ADM

- Archiwum Dokumentacji Mechanicznej udostępniło swoje zbiory fotograficzne na wystawy: „Filmowy pałac” (wystawa w PKiN), „Czar starego kina” (wystawa w Warszawskiej Szkole Filmowej), „Na szlaku I Kompanii Kadrowej Kraków-Kielce” (ekspozycja w Muzeum Historii Fotografii w Krakowie), „Cracovia–Wisła 1906–2006 święta wojna–święta zgoda” (w Muzeum Historycznym m. Krakowa), „Czesław Miłosz 1911–2004. Lubelskie wspomnienia” (w Muzeum Literatury), „Stulecie rosyjskiego parlamentaryzmu” (w Kancelarii Sejmu), „Jan Zumbach 1915–1984” (w Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego), „Precz z caratem! Rok 1905” (w Muzeum Niepodległości),

„Polska 1939–1980” (w Muzeum Powstania Warszawskiego).

AP W KATOWICACH

- 16 IX–30 XI 2005 r. — w Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce miało miejsce otwarcie wystawy „Solne trakty Rzeczypospolitej”, na którą udostępniono materiały z oddziałów gliwickiego i cieszyńskiego archiwum.
- 30 IX 2005 r. — w [Książnicy Cieszyńskiej](#) zorganizowano spotkanie z przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Cieszynie poświęcone przygotowaniom do realizacji programu „Zabezpieczenie, konserwacja, digitalizacja i udostępnianie cieszyńskiego dziedzictwa archiwalnego i bibliotecznego”, finansowanego z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

AP W KOSZALINIE

- VII 2005 r. — słupski oddział archiwum w ramach współpracy z Urzędem Miejskim w Słupsku przeprowadził kwerendę, przeznaczoną dla słupskiego Zarządu Cmentarzy, na temat „Dzieje słupskiego cmentarza”. Reprodukcje z zasobu archiwalnego i bibliotecznego przekazano na wystawę zorganizowaną w Izbie Pamięci Słupska i Słupszczan.
- 7 i 21 IX 2005 r. — mgr Urszula Kazana, kierownik słupskiego oddziału archiwum, uczestniczyła w posiedzeniach Społecznej Rady Izby Pamięci Słupska i Słupszczan, poświęconych przygotowaniom do wystawy Otto Freulinga, słupskiego malarza i przyjaciela Pablo Picassa, oraz analizie materiałów charakteryzujących sylwetki zasłużonych mieszkańców miasta, których imieniem mają być nazwane nowo powstałe ulice i place. Zgromadzone materiały historyczne zostaną opublikowane w lokalnej prasie.
- 30 IX 2005 r. — w siedzibie archiwum koszalińskiego gościli przedstawiciele szczecińskiego oddziału IPN: dr Kazimierz Wóycicki, dyrektor oddziału, i dr Małgorzata Machałek, naczelnik oddziałowego Biura Edukacji Publicznej. W trakcie spotkania omówiono możliwości obustronnej współpracy, w szczególności z Delegaturą Oddziału w Koszalinie, oraz określono wstępnie program takiej współpracy w zakresie wymiany informacji, wystawiennictwa i organizacji konkursów historycznych.

AP W KRAKOWIE

- 6 IX–7 X 2005 r. — „Parlamentaryzm w dawnej Polsce” to wystawa zorganizowana we współpracy z Biblioteką Jagiellońską oraz Urzędem Miasta Krakowa i Uniwersytetem Jagiellońskim. Miała na celu wspólną prezentację materiałów archiwalnych i bibliotecznych. Z zasobu archiwum przedstawiono dokumenty pergaminowe dotyczące udziału Krakowa w sejmach Rzeczypospolitej, akta związane z udziałem szlachty w sejmikach i sejmach doby staropolskiej oraz listy królewskie kierowane do urzędników w

sprawach sejmowych.

- Archiwum krakowskie uczestniczyło w badaniach archeologicznych prowadzonych na terenie Rynku Głównego na zlecenie prezydenta miasta Krakowa. W ramach tych prac dr Kamila Follprecht, pełniąca funkcję konsultanta historycznego, przeprowadziła źródłową kwerendę tematyczną.
- Archiwum krakowskie współpracuje z Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Muzeum Historycznym m. Krakowa oraz Biblioteką Jagiellońską przy wydaniu „Atlasu historycznych map i planów Krakowa”. Przedsięwzięcie to jest związane z nadchodzącą 750. rocznicą lokacji miasta Krakowa. Archiwum Państwowe w Krakowie reprezentuje mgr Magdalena Marosz, zastępca dyrektora, oraz dr Kamila Follprecht.

AP W LUBLINIE

- 16 IX–13 XI 2005 r. — archiwum lubelskie wypożyczyło materiały archiwalne z okresu staropolskiego na wystawę pt. „Solne trakty Rzeczypospolitej”, zorganizowaną przez Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce. Były to: przywilej króla Zygmunta I z 1508 r., zakazujący poborcom celnym w królestwie ściągania ceł od mieszczan lubelskich, oraz księga miejska Lublina z 1620 r.
- 29 IX 2005 r. — dr Piotr Dymmel, dyrektor archiwum, wziął udział w uroczystości zorganizowanej w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowej prof. Wiesława Śladkowskiego. Jubilat w latach 1956–1959 pracował w lubelskim archiwum.

AP W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

- VII 2005 r. — z okazji Święta Policji mgr Andrzej Wróbel, kierownik oddziału archiwum w Tomaszowie Mazowieckim, wygłosił w Urzędzie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego referat na temat „Organy bezpieczeństwa w Tomaszowie Mazowieckim w latach 1830–1918”.
- IX 2005 r. — archiwum piotrkowskie we współpracy z Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną w Łasku zorganizowały wystawę poświęconą postaci Jana Łaskiego, prymasa i kanclerza Królestwa Polskiego. Otwarcie ekspozycji miało miejsce w siedzibie archiwum.
- IX 2005 r. — archiwum piotrkowskie udostępniło ze swoich zbiorów dokumenty na wystawę „Solne trakty Rzeczypospolitej”, organizowaną przez Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.
- Pracownicy oddziału tomaszowskiego archiwum we współpracy z Muzeum Regionalnym w Tomaszowie Mazowieckim zorganizowali okolicznościową wystawę z okazji 70. rocznicy jubileuszowego zlotu harcerskiego w Spale.

AP W SIEDLCACH

- 19 IX 2005 r. — Totalizator Sportowy przy współpracy Archiwum Państwowego w Siedlcach zorganizował na Zamku Książąt Mazowieckich w Liwie pod Węgrowem konferencję na temat „Zapomniane dziedzictwo. Inicjatywy kulturalno-naukowe pogranicza podlasko-mazowieckiego”. Wzięli w niej udział m.in.: prezes Totalizatora Sportowego, dr Mirosław Roguski, przedstawiciele samorządu, lokalnych mediów, placówek kulturalno-oświatowych, muzeów i archiwów diecezjalnych w Siedlcach i Drohiczyńce oraz archiwum siedleckiego i działającej przy nim Fundacji Rozwoju Badań Regionalnych „Sigillum”. W trakcie obrad głos zabrala dr Urszula Głowacka-Maksymiuk, dyrektor AP w Siedlcach. Ponadto omówiono zadania i wspólną strategię działań. Jednym z ważniejszych punktów dyskusji były rozważania nad mecenatem kulturalnym w regionie siedlecko-drohiczyńskim, gdzie rolę taką pełni Totalizator Sportowy. Rezultatem spotkania było m.in. przyjęcie projektu wydawania przez AP w Siedlcach i Fundację „Sigillum” źródeł historycznych i inwentarzy archiwalnych przy wsparciu finansowym Totalizatora Sportowego.
- Archiwum siedleckie zorganizowało warsztaty genealogiczne dla dzieci i młodzieży z podmiejskich gmin. Inicjatorem tych zajęć było Wołyńskie Stowarzyszenie „Równy Start”, zajmujące się organizacją letniego wypoczynku dla wiejskich dzieci i młodzieży z terenu okolicznych gmin. Przygotował i przeprowadził je w Wołyńcach oraz w terenie w lipcu i sierpniu mgr Grzegorz Welik, pracownik archiwum. Pod jego kierunkiem uczestniczące w warsztatach dzieci i młodzież przygotowały drzewa genealogiczne swoich rodzin.

AP W TORUNIU

- Archiwum toruńskie udostępniło Muzeum Okręgowemu w Toruniu materiały archiwalne na wystawę „Świadectwa szkolne, jakich nie znamy. Dokumenty z czasów okupacji (1939–1945)”.
- 17 IX 2005 r. — rozstrzygnięto konkurs historyczny, zorganizowany w ramach obchodów 750. rocznicy pierwszej lokacji Włocławka przez urząd miasta, pod hasłem „Od Włodzisławia do Włocławka”. W pracach konkursu uczestniczył dr Tomasz Dzik, pracownik archiwum oddziału włocławskiego AP w Toruniu, który był autorem pytań i zarazem przewodniczącym jury konkursowego.

AP M.ST. WARSZAWY

- 29 VI 2005 r. — w siedzibie Krajowej Rady Notarialnej została uroczysto otwarta wystawa poświęcona „Historii notariatu polskiego”, której inicjatorem i koordynatorem była Krajowa Rada Notarialna. Natomiast AP m.st. Warszawy udostępniło materiały ze swoich zbiorów do przygotowania skanów. Obiekty prezentowane na wystawie zamieszczono również w postaci ilustracji w folderze, który wydano z tej okazji.
- 25 IX 2005 r. — w Muzeum w Łowiczu otwarto wystawę poświęconą 25. rocznicy

powstania „Solidarności”, którą przygotowali pracownicy łowickiego oddziału archiwum. W uroczystości otwarcia wystawy uczestniczyli m.in. bp Alojzy Orszulik oraz przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i związkowych z regionu łódzkiego i mazowieckiego.

- 27 IX 2005 r. — w salach Muzeum Historycznego i AP m.st. Warszawy otwarto wystawę „Jak podnieść żelazną kurtynę. Warszawska „Solidarność” 1980–1989”, przygotowaną przez Muzeum Historyczne m.st. Warszawy.
- 28 IX 2005 r. — uroczystość otwarcia wystawy pt. „1939 — Warszawa w oczach maturzysty. Fotografie Romana Mazika” organizowaną przez Muzeum Woli, do której materiałów użyczyło AP m.st. Warszawy.
- IX 2005 r. — w salach Zamku Królewskiego w Warszawie miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy pt. „Praca niewolnicza i przymusowa obywateli polskich na rzecz III Rzeszy”. Zorganizowała ją Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie przy współpracy z Niemieckim Instytutem Historycznym i berlińskimi warsztatami historycznymi. Wśród eksponowanych materiałów znalazły się też obiekty udostępnione przez AP m.st. Warszawy, m.in. plakaty z okresu II wojny światowej z terenu Otwocka i gminy Kuflew.
- 4 X 2005 r. — z okazji 25-lecia Muzeum Drukarstwa otwarta została wystawa poświęcona introligatorstwu warszawskiemu. Została ona przygotowana przez Muzeum Historyczne m.st. Warszawy we współpracy z AP m.st. Warszawy, które przeprowadziło poszukiwania i wypożyczyło materiały archiwalne ze swoich zbiorów.

AP WE WROCŁAWIU

- 7 VII 2005 r. — w trakcie inauguracyjnego posiedzenia Rady Muzealnej Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze mgr Ivo Łaborewicz, kierownik oddziału archiwum w Jeleniej Górze, został wybrany na jej sekretarza.
- 2 IX 2005 r. — w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze otwarta została wystawa pt. „Solidarność regionu jeleniogórskiego — 25-lecie powstania”, na którą jeleniogórski oddział AP we Wrocławiu wybrał i udostępnił materiały ze swoich zbiorów, m.in. plakaty, gazetki, druki ulotne oraz dokumenty dotyczące działalności NSZZ Solidarność z lat 1980–1981 i 1982–1988.
- 9 IX 2005 r. — w związku z 350. rocznicą wybudowania Kościoła Pokoju w Jaworze miejscowe muzeum regionalne przygotowało wystawę pt. „Kościół Pokoju w ikonografii i dokumentach”, której współorganizatorem był legnicki oddział AP we Wrocławiu. Kościół ten został wpisany na Listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO jako unikatowy przykład baroku śląskiego. W czasie trzydniowych uroczystości odbyła się również sesja naukowa, w której wziął udział dr Hans Caspary, przedstawiciel UNESCO.

- 10–11 IX 2005 r. — z okazji 700-lecia miejscowości Ściegny w miejscowej szkole podstawowej otwarto okolicznościową wystawę, zorganizowaną z inicjatywy Urzędu Gminy w Podgórzanie oraz we współpracy z jeleniogórskim oddziałem archiwum. Na wystawie zaprezentowano m.in. materiały archiwalne dotyczące powojennego życia w gminie, spraw szkolnych i meldunkowych. Ekspozycja wzbudziła duże zainteresowanie wśród okolicznych mieszkańców, licznie przybyłych na uroczyste otwarcie.
- 27 IX 2005 r. — uczestnicy posiedzenia Komisji Historycznej Euroregionu NYSA, skupiającego badaczy przeszłości, z przygranicznych rejonów Czech, Niemiec (Saksonia) i Polski, powierzyli mgr. Ivo Łaborewiczowi funkcję sekretarza polskiej strony komisji.
- Mgr Edyta Łaborewicz, kierownik legnickiego oddziału AP we Wrocławiu, została powołana uchwałą rady miejskiej w Jaworze do Rady Muzeum Regionalnego w Jaworze.

4. NABYTKI I DAROWIZNY

AAN

- W trzecim kwartale br. zasób archiwum wzbogaciły dopływy do zespołów akt „Ministerstwa Rolnictwa” z lat 1951–1981 (667 j.a.), dotyczących głównie organizacji i działalności jednostek podległych i nadzorowanych przez resort: zjednoczeń, inspektoratów, placówek naukowo-badawczych; „Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar” (801 j.a.) z lat 1972–1979 związanych z kwestiami ustalania i przestrzegania norm. Ponadto zakończono przejmowanie odtajnionych akt z „Kancelarii Tajnej Premiera Rady Ministrów” (3966 j.a.) z lat 1950–1990, obejmujących m.in. protokoły posiedzeń prezydium rządu, Rady Ministrów, Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, różnych komisji roboczych rządu, materiały przygotowywane na posiedzenia, uchwały.

ADM

- W trzecim kwartale br. zbiory fotograficzne archiwum powiększyły się o 72 fotografie z pielgrzymek Jana Pawła II do Polski, 451 fotografii autorstwa Edwarda Hartwiga z Żelazowej Woli, album fotograficzny niemieckiego żołnierza (lata 1937–1940) zawierający m.in. zdjęcia z Polski z 1939 r., fotografie związane z tematyką morską autorstwa Janusza Uklejewskiego.

AP W KATOWICACH

- W III kwartale 2005 r. do zasobu archiwum włączono dopływy materiałów do następujących zespołów: „Inspektorat Kontrolno-Rewizyjny w Katowicach 1954–1975 [1978]”, „Zakłady Chemiczne »Czarna Huta« w Tarnowskich Górach 1910–1945”, „Sąd Obwodowy w Katowicach 1873–1946”, „Zakłady Elektrochemiczne »Ząbkowice« w Ząbkowicach 1958-1994”, „Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Płokach

1890–1891”, „Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Trzebini 1890–1899”, „Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Trzebini (1886, 1895, 1897)”, „Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Ogrodzieńcu 1885–1904”, „Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Gieble 1893–1904”, „Zawierciańskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego w Zawierciu 1950–2002”, „Urząd Stanu Cywilnego w Lipinach 1874–1904”, „Urząd Stanu Cywilnego w Świętochłowicach 1874–1904”, „Urząd Stanu Cywilnego w Chropaczowie 1882–1904”, „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Jaworznie 1956–1973”, „Akta Gminy Jeleń (Jaworzno-Wieś) 1945–1954”, „Prezydium Rady Narodowej Osiedla w Jeleniu 1959–1968”, „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Ciężkowicach 1964–1972”, „Akta Miasta Szczakowej 1873–1957”, „Ministerstwo Górnictwa i Energetyki w Katowicach 1950–1987”, „Wspólnota Interesów Górniczno-Hutniczych S.A. w Katowicach XIX–XX”, „Wojewódzkie Biuro Projektów w Katowicach 1982–1992”, „Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Zabrze 1962–1989”, „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Olkuszu 1961–1968”.

AP W KIELCACH

- W trzecim kwartale 2005 r. zasób archiwum wzbogacił się o nowe zespoły akt: „Areszt Śledczy w Kielcach z lat 1970–1978” (9 j.a., 0,24 m.b.); „Okręgowy Zarząd Dochodów Państwa i Kontroli Finansowej w Kielcach z lat 1975–1986” (187 j.a., 2,00 m.b.); „Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych Spółka Akcyjna w Starachowicach — akta osobowe pracowników z lat 1922–1945” (21 179 j.a., 73,50 m.b.) — akta przejęto do oddziału starachowickiego; „Ośrodek Badawczo-Rozwojowy »Skarżysko« w Skarżysku Kamiennej z lat 1971–2005 (233 j.a., 1,15 m.b.) — akta przejęto do oddziału starachowickiego), „Związek Zawodowy Górników przy Zakładzie Topienia Bazaltów w Starachowicach — Rada Zakładowa z lat 1977–1981” (4 j.a.; 0,05 m.b.) — akta przejęto do oddziału starachowickiego.

AP W SIEDLCACH

- W lipcu archiwum siedleckie otrzymało w darze księgozbiór liczący 939 woluminów książek i czasopism naukowych pochodzących ze spuścizny po prof. Teresie Dunin-Wąsowicz z Warszawy. Są to wydawnictwa w kilku językach dotyczące przede wszystkim historii średniowiecza Polski i Europy. Podarowany księgozbiór wzbogacił zbiory biblioteczne archiwum.

AP W SZCZECINIE

- Zbiory biblioteki archiwum powiększyły się o otrzymaną w darze książeczkę Stanisława Szpera *Majdanek. Poemat*, wydaną w Inowrocławiu w 1945 r. Jej wartość archiwalną podkreśla dedykacja autora skierowana do wojewody szczecińskiego ppłk. Leonarda Borkowicza.

AP M.ST. WARSZAWY

- Oddział w Łowiczu otrzymał druki i materiały opozycji politycznej z lat 1976–1989 (142 j.a., 0,70 m.b.) przekazane w darze przez prof. Wiesława Jana Wysockiego. Ofiarodawca, urodzony w Łowiczu, historyk i wykładowca Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego był działaczem opozycji politycznej. Zbiór tworzą m.in. maszynopisy opracowań działaczy KSS KOR i KPN z lat 1976–1980, fotografie wykonane przez W. Wysockiego ze strajku stoczniowców i podpisania porozumień sierpniowych w Gdańsku oraz odsłonięcia pomników w Gdańsku i Gdyni, druki, ulotki, wycinki prasowe i notatki osobiste. W zbiorze znajduje się też ponad 100 tytułów prasy niezależnej z całego kraju, wydawnictwa drugiego obiegu, kalendarze, plakaty i afisze „Solidarności”. Część materiałów odnosi się do spraw łowickich. Są to m.in. fotografie z manifestacji patriotycznych i uroczystości kościelnych w Łowiczu z lat 1981–1982, koperty i karty świąteczne z nadrukiem „łowiccy internowani”, odciski tuszowe, ulotki i grypsy więzionych w Łowiczu.

AP WE WROCŁAWIU

- Do zasobu jeleniogórskiego oddziału archiwum przejęte zostały materiały archiwalne po byłym Urzędzie Wojewódzkim w Jeleniej Górze z lat 1975–1998, w ilości ok. 35 m.b.

5. POPULARYZACJA ZASOBU

AAN

- 4 VIII 2005 r. — grupa pracowników Centralnego Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zapoznała się z organizacją archiwum, strukturą jego zasobu i metodami pracy.

ADM

- W trzecim kwartale 2005 r. pracownicy archiwum przygotowali i przeprowadzili prelekcję połączoną z prezentacją siedziby archiwum i wybranych zbiorów dla studentów Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku, Akademii Podlaskiej w Siedlcach, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ponadto zorganizowali i przeprowadzili trzydniowe szkolenie w zakresie opracowywania fotografii.

AP W KALISZU

- IX 2005 r. — wystawą pt. „Kalisz w okresie okupacji hitlerowskiej — wystawa archiwaliów” archiwum kaliskie zainauguowało w swojej nowej siedzibie (ul. Poznańska 207) działalność na polu regionalnej edukacji historycznej młodzieży gimnazjalnej i licealnej. Wśród materiałów tworzących ekspozycję znalazły się m.in.: akta osobowe więźniów (paszporty, legitymacje, karty żywnościowe, karty pracy wydawane przez władze niemieckie, akty oskarżenia, wyroki śmierci, korespondencja), rejestry karnych

spraw wojennych, fotografie ulic miasta i jego mieszkańców w okresie okupacji hitlerowskiej (łapanki, masowe wysiedlenia, egzekucje, obozy jenieckie, getto żydowskie), materiały Gaukinderheim (ośrodka powołanego do wynarodowienia dzieci polskich o cechach aryjskich w Kaliszu). Informację o wystawie podała Kaliska Telewizja kablowa Teletop, która przygotowała również program jej poświęcony.

AP W KATOWICACH

- 17 IX–2 X 2005 r. — w Muzeum w Gliwicach była czynna wystawa „Życie duchowe mieszkańców Gliwic”, na której eksponowano m.in. materiały z gliwickiego oddziału archiwum.
- 26 IX 2005 r. — w siedzibie archiwum przyjęto grupę uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego w Dąbrowie Górniczej, której zaprezentowano wystawę „[Rok 1945 oczami mieszkańców Śląska i Zagłębia](#)”, magazyny archiwalne oraz pracownię konserwacji, introligatorską i fotograficzną. Uczniowie wysłuchali również prelekcji poświęconej organizacji pracy archiwum, zasadom udostępniania akt w pracowni naukowej, podstawom ochrony zasobu oraz możliwościom korzystania z baz danych.

AP W KIELCACH

- 12–26 IX 2005 r. — w ramach VI Kieleckiego Festiwalu Nauki archiwum zorganizowało cykl imprez związanych z historią kieleckich szkół. Były to: prelekcje dla młodzieży szkolnej na temat „Historia szkół w Kielcach”, a w szczególności dotyczące historii kieleckich szkół od XVIII w. do połowy XX w.; wystawa „Historia szkół w Kielcach na podstawie dokumentu źródłowego”, dostępna dla zwiedzających do końca roku oraz konkurs pod hasłem „Historia mojej szkoły”, na który wpłynęły ciekawe i przekrojowe prace (w kategorii prac indywidualnych I miejsce zajęła Kinga Bartosik ze SP Nr 28 w Kielcach, w kategorii prac zbiorowych I miejsce zajęła praca Samorządu Uczniowskiego SP NR 8 w Kielcach), z których przygotowano ekspozycję czynną do 15 XI br., natomiast zdjęcia z imprez festiwalowych umieszczono na stronie internetowej archiwum.

AP W KOSZALINIE

- VIII–IX 2005 r. — pracownicy oddziału w Szczecinku, na podstawie kwerendy przeprowadzonej w swoich zbiorach, wybrali źródła dokumentujące m.in. architekturę, urbanistykę oraz życie społeczne Szczecinka w XIX i XX w., z których następnie wykonano skany przeznaczone do zamieszczenia na stronach gazety internetowej „Plusminus” (www.plusminus.imax.com.pl).
- VIII–IX 2005 r. — mgr Bogusława Deryło, pracownik AP w Koszalinie, opracowała trzy dokumenty z zasobu AP, które zostaną zamieszczone w dziale „Skarby archiwów polskich” w serwisie internetowym Polska.pl.
- 19 IX 2005 r. — mgr Krzysztof Chochuł ze słupskiego oddziału archiwum przygotował i

przeprowadził zajęcia z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 1 w Słupsku. Tematyka zajęć obejmowała cele i zadania lokalnego oddziału archiwum. Uczniowie zapoznali się także z materiałami archiwalnymi dotyczącymi historii ich szkoły.

AP W KRAKOWIE

- 1 VII–31 XII 2005 r. — w siedzibie oddziału w Bochni zorganizowano wystawę pt. „Wpływ mniejszości narodowych na dzieje Bochni”, która stała się przedmiotem wielu lekcji historii organizowanych przez oddział bocheński dla okolicznych szkół.
- 29 VIII–31 XII 2005 r. — w siedzibie oddziału archiwum w Nowym Sączu udostępniono wystawę pt. „25-lecie »Solidarności«”, na której zaprezentowano zdjęcia, ulotki oraz pisma z komisji zakładowych NSZZ „Solidarność” z terenu nowosądeckizny.
- 9 VIII 2005 r. — mgr Maciej Dudek, kierownik tarnowskiego oddziału archiwum, udzielił wywiadu radiowego w radiu „Maks” na temat przejmowania przez oddział materiałów archiwalnych (omówienie ciekawych przykładów).
- 12 VIII 2005 r. — mgr Maciej Dudek, kierownik tarnowskiego oddziału archiwum, udzielił wywiadu prasowego „Dziennikowi Polskiemu” na temat przejęcia, w bardzo dobrym stanie oraz kompletnie zachowanych, materiałów archiwalnych ze Szkoły Podstawowej w Przybysławicach w gminie Radłów.

AP W LUBLINIE

- 21–23 IX 2005 r. — archiwum lubelskie wzięło udział w Lubelskim Festiwalu Nauki przygotowując cykl spotkań pod wspólnym tytułem „Poznaj historię swojej rodziny i małej ojczyzny”. W ich trakcie prezentowano problematykę związaną z badaniami nad historią i genealogią rodzin oraz dziejami lokalnymi. Dużym zainteresowaniem cieszyły się pokazy multimedialne baz danych i wystawy zatytułowanej „Pamięć pochodzenia — historia rodzinna w zbiorach Archiwum Państwowego w Lublinie”. W czasie spotkań prezentowane były także wybrane oryginalne archiwalia wiążące się z tym kierunkiem badań historycznych. Duży ich wybór pokazano także na specjalnie przygotowanej wystawie, która towarzyszyła festiwalowi. W spotkaniach uczestniczyło blisko 100 osób, głównie grupy młodzieży szkolnej. Uczestnicy otrzymywali materiały informacyjne dotyczące Archiwum, a zestawy wydawnictw zostały przekazane opiekunom młodzieży w celu włączenia ich do zbiorów bibliotek szkolnych.

AP W ŁODZI

- 16 VIII 2005 r. — w audycji radiowej z cyklu „Bez tajemnic” emitowanej na antenie Radia Łódź mgr Urszula Zarzycka-Sutter, dyrektor archiwum, przedstawiła zakres działalności AP w Łodzi.
- 19 VIII 2005 r. — w łódzkim wydaniu „Gazety Wyborczej” ukazała się informacja na temat dokumentów dotyczących nauki (arkusz ocen, dzienniki postępów) Jana Kowalewskiego,

późniejszego kryptologa, który złamał rosyjskie szyfry w przededniu wojny polsko-bolszewickiej. Odnalazł je w aktach Szkoły Handlowej Kupiectwa Łódzkiego Julian Baranowski, pracownik łódzkiego archiwum.

AP W SUWAŁKACH

- 19–28 IX 2005 r. — „Czas »Solidarności«. Z wydarzeń lat 1980–1981 w województwie suwalskim” to tytuł wystawy prezentującej materiały archiwalne pochodzące ze zbiorów suwalskiego archiwum oraz „Archiwum lat osiemdziesiątych” Augustowsko-Suwalskiego Towarzystwa Naukowego, przygotowanej w ramach imprez III Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki.

AP W TORUNIU

- 15 IX 2005 r. — problematyka konserwacji oraz zasady przechowywania archiwaliów były tematem prelekcji przygotowanej przez mgr Marzenę Kamieńską, pracownika archiwum, dla studentów archiwistyki WSP w Siedlcach, którym umożliwiono również zapoznanie się z metodami pracy lokalnej pracowni konserwacji.

AP M.ST. WARSZAWY

- 21 VII 2005 r. — w siedzibie archiwum odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Emigracja z Europy do Ameryki 1840–1920 — opowieści z listów emigrantów”. Wśród przybyłych byli przedstawiciele Ambasady Irlandii, Ambasady Republiki Czeskiej w Warszawie, władz samorządowych, Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, mediów, świata nauki oraz mieszkańcy Warszawy. Ekspozycja była następnie prezentowana w Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie. Wystawie towarzyszył folder.
- 30 VIII 2005 r. — w pracowni naukowej archiwum uroczystie zainaugurowano dostęp do strony internetowej projektu EMILE (www.emigrantletters.com), dotyczącego źródeł do dziejów emigracji z Europy do USA w okresie 1840–1920. Prezentacji towarzyszyła konferencja prasowa, a sprawozdanie z uroczystości przygotowała TVP Polonia, patron medialny imprezy.
- 9 IX 2005 r. — w siedzibie oddziału mławskiego AP m.st. Warszawy otwarta została wystawa pt. „Żeby Polska była Polską”, przygotowana z okazji 25. rocznicy powstania „Solidarności”. Wystawa zainaugurowała trzydniowe uroczystości w Mławie i powiecie, zorganizowane wspólnie przez oddział mławski NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze, Urząd Miejski w Mławie i archiwum. W otwarciu udział wzięły władze powiatu i miasta, kandydaci do parlamentu oraz liczni goście. Przygotowano katalog wystawy, którą do 23 IX odwiedziło około 1000 osób. Była to głównie młodzież ze szkół średnich i z gimnazjów. Część materiałów, udostępnionych na wystawę przez osoby prywatne, została przekazana do zbiorów archiwum.

AP WE WROCŁAWIU

- 26 IX–28 X 2005 r. — w siedzibie oddziału legnickiego AP we Wrocławiu otwarto

wystawę pt. „Legnickie wybory 1945–1989 (propaganda wyborcza okresu PRL)”. Na wystawie zaprezentowano m.in. plakaty wydane przed referendum w 1946 r. (słynne 3 x TAK), projekty ulotek i plansz propagandowych wykonanych przez Komitet Wojewódzki PZPR w Legnicy przed wyborami do Sejmu w 1976 r. oraz ulotki PZPR i „Solidarności” z wyborów w 1989 r.

6. NOWOŚCI WYDAWNICZE

NDAP

- [Archiwum Dokumentacji Mechanicznej. Przewodnik po zasobie fotografii 1840–2004](#), oprac. J. Boniecki, Warszawa 2005, ss. 321, ISBN 83–89115–48–4, cena 48,00 zł. Przewodnik składa się ze wstępu oraz trzech rozdziałów, w których przedstawiono zespoły fotografii wytworzone przez agencje fotograficzne i prasowe, instytucje państwowe i organizacje; zbiory będące plonem pracy fotografików z ich archiwów prywatnych; zdjęcia znajdujących się w zbiorach reprodukcji i pocztówek. We wstępie omówiono został zarys dziejów ADM oraz historię gromadzenia zasobu wraz z jego charakterystyką. Łącznie scharakteryzowano 43 z 45 zespołów, znajdujących się w archiwum. Publikację wzbogaca duży wybór zdjęć z poszczególnych zespołów, zaopatrzone w podpisy i sygnatury ułatwiające wyszukanie fotografii oraz indeksy: geograficzny i osobowy. PUBLIKACJA ZOSTANIE PRZEKAZANA PRZEZ WYDZIAŁ WYDAWNICTW NDAP DO BIBLIOTEK AP I ICH ODDZIAŁÓW TERENOWYCH W RAMACH REALIZACJI ROZDZIELNIKA WYDAWNICTW
- [Archiwum Książąt Wołogoskich w zasobach Archiwum Państwowego w Szczecinie i Landesarchiv Greifswald. Konkordancja](#), oprac. A. Łazarek, U. Rodig, Warszawa–Greifswald–Szczecin 2005, ss. 133, ISDN 83–89115–47–6, cena 14,50 zł. Publikacja powstała w wyniku współpracy Archiwum Państwowego w Szczecinie i Landesarchiv w Greifswaldzie, której celem było uporządkowanie najcenniejszego zespołu archiwalnego – „Archiwum Książąt Wołogoskich”, przechowywanego w zasobach obu archiwów. Sporządzony wykaz kolejnych sygnatur jednostek inwentarzowych zbioru jest zestawiony w formie tabeli, w której podane są stare sygnatury akt, miejsce ich przechowywania, nowe sygnatury nadane w archiwum szczecińskim. Książka stanowi pomoc naukową dla archiwistów i historyków badających dzieje Księstwa Wołogoskiego. PUBLIKACJA ZOSTAŁA PRZEKAZANA PRZEZ WYDZIAŁ WYDAWNICTW NDAP DO BIBLIOTEK AP W RAMACH REALIZACJI ROZDZIELNIKA WYDAWNICTW
- [Archiwum Państwowe w Kaliszu. Informator o zasobie archiwalnym](#), oprac. G. Waliś, Warszawa 2004, ss. 606, ISBN 83–89115–26–3, cena 70,00 zł. Publikacja charakteryzuje zasób archiwum według stanu na dzień 31 XII 2002 r. Informator dostarcza podstawowych wiadomości o archiwaliach tworzących zasób AP w Kaliszu. Obejmuje wszystkie zespoły (zbiory) archiwalne niezależnie od ich rozmiaru i stopnia

opracowania podzielone na 17 grup rzeczowych. Publikacja jest opatrzona indeksem geograficznym. PUBLIKACJA ZOSTAŁA PRZEKAZANA PRZEZ WYDZIAŁ WYDAWNICTW NDAP DO BIBLIOTEK AP I ICH ODDZIAŁÓW TERENOWYCH W RAMACH REALIZACJI ROZDZIELNIKA WYDAWNICTW

AAN

- „**Teki Archiwalne. Seria Nowa**”, t. 8 (30), Warszawa 2004, ss. 326, red. Edward Kołodziej. Kolejny, ósmy tom, obejmuje m.in. osiem artykułów monograficznych, sześć prezentujących teksty źródłowe z zasobu AAN oraz kronikę archiwum. Wśród artykułów na uwagę zasługują dwa teksty, poświęcone problematyce praktycznego wykorzystania komputerów w bieżącej działalności archiwów zakładowych i państwowych, artykuł dotyczący problemów kwalifikacji archiwalnej współczesnej dokumentacji statystycznej oraz rys historyczny o organizacji i funkcjonowaniu kancelarii Centralnego Komitetu Wykonawczego Polskiej Partii Socjalistycznej w latach 1944–1948. Prezentowane w drugim dziale teksty źródłowe to m.in. sprawozdania ze zjazdów Centralnego Komitetu Narodowego w latach 1916–1917, protokół tajnej konferencji w sprawie polityki Polski wobec ludności serbołużycyjskiej na terenie Niemiec (zorganizowanej w Konsulacie RP w Lipsku w 1934 r.) oraz materiały wspomnieniowe poświęcone sytuacji wewnętrznej państwa polskiego w latach 1944–1980 (Jana Karola Wendego, działacza Stronnictwa Demokratycznego, oraz Władysława Bieńkowskiego dotyczące początkowego okresu działalności NSZZ „Solidarność”). Kronika AAN zawiera informacje dotyczące najważniejszych nabytków archiwum, sesji naukowych, uroczystości i spotkań okolicznościowych mających miejsce na terenie AAN, udostępniania i popularyzacji zasobu, kształcenia archiwistów zakładowych.
- W serii „Z Archiwum Akt Nowych” ukazała się kolejna pozycja **Szare Szeregi na Ochocie**, w opracowaniu Wojciecha Marcinkiewicza, Warszawa 2005, ISBN 83–88766–97–X, ISBN 83–89964–36–8. Jest to publikacja zawierająca zarys historyczny działalności Szarych Szeregów oraz relacje uczestników tamtych wydarzeń.
- AAN we współpracy z PWN przygotowało materiały archiwalne przeznaczone do publikacji w postaci elektronicznej (płyta CD), takie jak: fotografie, plakaty, ulotki, gazety, dokumenty stanowiące ilustrację rozszerzonego wydania książki Andrzeja Paczkowskiego *Pół wieku dziejów Polski 1939–1989*.

AP W KATOWICACH

- **Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku**, t. 1 (do 1400 r.), pod red. A. Barciaka i K. Müllera. Publikacja przygotowana wspólnie przez Uniwersytet Wrocławski, Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych, Zemsky Archiv v Opave, Archiwum Państwowe w Opolu, Archiwum Państwowe w Katowicach.

AP W KRAKOWIE

- **Parlamentaryzm dawnej Polski**. Katalog wystawy. Wstęp omawiający prezentowane na

wystawie materiały archiwalne z zasobu krakowskiego archiwum opracowała mgr Magdalena Marosz, zastępca dyrektora.

- **„Krakowski Rocznik Archiwalny”, t. XI.** Periodyk poświęcony historii Krakowa oraz całej Małopolski, również tej w granicach historycznych. Rocznik zawiera artykuły, materiały źródłowe, miscellanea, in memoriam, kronikę. Łamy Rocznika udostępniane są zarówno doświadczonym i znanym historykom i archiwistom, jak również młodym autorom rozpoczynającym karierę naukową. Tom XI dedykowano Stanisławie Pańków — wybitnej archiwistce i długoletniej pracownicy Archiwum Państwowego w Krakowie (1914–1989).
- **Nowy Targ — Kieżmark wczoraj i dziś.** Album w opracowaniu Marcina Jagły, Barbary Słuszkiewicz (kierownik oddziału nowotarskiego archiwum), Adolfa Szpytmy został wydany przez burmistrza Nowego Targu. Wydawnictwo poświęcone jest partnerskim związkom między miastami Kieżmark na Słowacji i Nowy Targ w Polsce. W bogato ilustrowanym albumie przedstawiono historię obydwu miast oraz ich wzajemne związki.

AP W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

- **Białobrzegi 1405-1977** to tytuł książki autorstwa mgr. Andrzeja Wróbla, kierownika tomaszowskiego oddziału archiwum, i Jarosława Pązika, która ukazała się we wrześniu br.

AP W SZCZECINIE

- Archiwum w Szczecinie opublikowało tekę **Mapy historyczne Pomorza Zachodniego od XVI do XXI wieku.** Współwydawcą jest Uniwersytet Szczeciński. Składają się na nią w większości kartografika z archiwum szczecińskiego uzupełnione obiektami ze zbiorów Uniwersytetu Szczecińskiego i Landesarchiv Greifswald. Towarzyszy jej opracowanie, w którym znajduje się zarys dziejów kartografii pomorskiej oraz szczegółowe opisy poszczególnych map.

AP M.ST. WARSZAWY

- Ukazały się kolejne tomy **„Kroniki Warszawy”** (1,2), wydawnictwa Archiwum Państwowego m.st. Warszawy i Stowarzyszenia Przyjaciół APW. Tom 1/2005 poświęcony został strategii rozwoju Warszawy. O nakreślenie historii oraz obecnego stanu wydawcy poprosili ekspertów uczestniczących w pracach nad strategią rozwoju Warszawy. Ich głosy i opinie zostały zamieszczone w prezentowanym tomie kroniki. Tom 2/2005 poświęcony jest w całości papieżowi Janowi Pawłowi II, jego wizytom w Warszawie, darom papieskim dla Zamku Królewskiego w Warszawie oraz numizmatycznym pamiątkom towarzyszącym tym wizytom.
- **Grodzisk Mazowiecki na dawnej fotografii do 1898 r.,** album wydany przez Stowarzyszenie Przyjaciół Archiwum Państwowego m.st. Warszawy we współpracy z oddziałem tego archiwum w Grodzisku Mazowieckim obejmuje fotografie, pocztówki

dotyczące tej podwarszawskiej miejscowości zebrane od osób prywatnych, instytucji, szkół, straży pożarnej, klubu sportowego, zakładów przemysłowych mających swoją siedzibę w Grodzisku. W albumie w dwóch głównych działach: krajobraz kulturalny i życie społeczne pokazano poprzez ikonografię zmiany, które dokonały się w mieście w tych dziedzinach w ciągu XX w., oraz elementy ciągłości, które można zauważyć w tkance miasta.

7. WIZYTY

AP W KOSZALINIE

- 11 VII 2005 r. — archiwum koszalińskie gościło prof. Leslie Brenta z Wielkiej Brytanii, urodzonego w Koszalinie w 1925 r. jako Lothar Baruch, światowej sławy immunologa, członka trzyosobowego zespołu Petera Medawara, który za odkrycia w dziedzinie transplantologii otrzymał w 1960 r. Nagrodę Nobla. Prof. Brentowi towarzyszył Martin Rehkop, dyrektor towarzystwa Kultur-Forum z Niemiec. Goście obejrżeli m.in. wystawkę materiałów genealogicznych dotyczących rodziny prof. Brenta oraz dokumentów obrazujących życie społeczności żydowskiej w przedwojennym Koszalinie. Wizycie towarzyszyło duże zainteresowanie lokalnych środków masowego przekazu (notatki i wywiady w dziennikach, audycje radiowe i reportaże telewizyjne z udziałem mgr Joanny Chojeckiej, zastępcy dyrektora archiwum).

AP W LUBLINIE

- 6 VII 2005 r. — w archiwum gościli Malcolm Rivers i David Carter, przedstawiciele Towarzystwa Ubezpieczeniowego Prudential PLC. Realizując za pośrednictwem NDAP zamówienie dla Prudential w Londynie, archiwum lubelskie wykonało 2694 strony kserokopii polis ubezpieczeniowych i korespondencji prowadzonej między Zarządem Ordynacji Zamojskiej a centralą Towarzystwa Ubezpieczeniowego „Przezorność” w Warszawie. Materiały te, przechowywane w zespole Archiwum Ordynacji Zamojskiej, uznane zostały przez stronę angielską za bardzo cenne, jako jedyny w zasadzie ślad działalności Towarzystwa w Polsce, ponieważ archiwum Prudentialu w Warszawie spłonęło podczas II wojny światowej.

AP W SIEDLCACH

- 2 VIII 2005 r. — w archiwum siedleckim przebywała grupa niemieckiej młodzieży (studentów i nauczycieli), przebywającej w Polsce w ramach akcji „Znaki Pokuty. Służba dla Pokoju”. Niemcy pracowali latem przy porządkowaniu terenu obozu zagłady w Treblince, a do archiwum w Siedlcach przyjechali w celu zapoznania się z oryginalnymi dokumentami z okresu II wojny światowej. Największe zainteresowanie wzbudziły wśród nich plakaty i afisze okupacyjne.

AP W SZCZECINIE

- 23 VIII 2005 r. — wizytę w archiwum złożył dr Norbert Buske, przewodniczący Towarzystwa Historii Kościoła Pomorskiego (Arbeitsgemeinschaft Pommersche Kirchengeschichte) w Greifswaldzie. Spotkali się z nim: dr Jan Macholak, zastępca dyrektora archiwum, dr Paweł Gut oraz Witold Mijał. W trakcie spotkania omówiono możliwości współpracy przy opracowaniu i edycji źródeł do historii Kościoła na Pomorzu. Nawiązując do wcześniejszej wspólnej konferencji zorganizowanej w Szczecinie w 2002 r. i wydanej publikacji *Protestanci i katolicy pomorscy wobec hitleryzmu i stalinizmu* (Szczecin 2003), zawierającej materiały konferencji, dr Buske zaprosił archiwum do współpracy w podobnym przedsięwzięciu zaplanowanym na jesień 2006 r. Konferencja ta odbędzie się w Wolgast, a jej tematem będą nekropolie książąt pomorskich (Grableben der Pommernherzöge).
- 26 VIII 2005 r. — w ramach współpracy z departamentem Gironde we Francji archiwum szczecińskie odwiedził Philippe-Henri Ledru, dyrektor ds. współpracy międzynarodowej departamentu Gironde. W trakcie spotkania omówiono dotychczasowy stan zaawansowania prac nad wspólną publikacją o Francuzach na Pomorzu Zachodnim. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy archiwum: Maria Frankel, Anna Łazarek, Paweł Gut.

AP WE WROCŁAWIU

- 5 VII 2005 r. — w archiwum wrocławskim gościła delegacja Konsulatu Generalnego Niemiec we Wrocławiu. Dla gości niemieckich zorganizowano okolicznościowy pokaz najciekawszych archiwaliów, począwszy od średniowiecznych dokumentów pergaminowych poprzez osiemnasto- i dziewiętnastowieczne mapy Śląska, metryki stanu cywilnego wybitnych obywateli Wrocławia, m.in. laureata Nagrody Nobla Maxa Borna, błogosławionej Edyty Stein i asa lotnictwa niemieckiego Manfreda von Richthofena, aż po dokumenty z początkowych lat działalności administracji polskiej na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej. Goście zapoznali się również w miejscowej pracowni konserwatorsko-reprograficznej z procesem konserwacji dawnych archiwaliów.

8. NOWE SIEDZIBY

AP W KATOWICACH

- 20 IX 2005 r. — odbyło się otwarcie nowej siedziby oddziału w Raciborzu, którą oddano do użytku dzięki współpracy i wkładowi finansowemu władz samorządowych Raciborza. Podczas uroczystości Janowi Osuchowskiemu, prezydentowi miasta, oraz Tadeuszowi Wojnie, przewodniczącemu rady miasta, wręczono Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Archiwistyki Polskiej”. Uroczystość uświetnili swoją obecnością m. in. dr Henryk Kurowski, zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, ks. bp. Jan Kopiec, biskup pomocniczy diecezji opolskiej, Karl Müller, dyrektor Archiwum Ziemińskiego w

Opawie, Andrzej Markowiak, poseł na Sejm, Henryk Siedlaczek, starosta raciborski (obecnie poseł na Sejm).

AP WE WROCŁAWIU

- Oddział w Jeleniej Górze Archiwum Państwowego we Wrocławiu z dniem 1 VIII 2005 r. wznowił swą działalność po przeprowadzeniu się do nowej siedziby. Mimo trwającego jeszcze remontu, uruchomiono od 1 IX 2005 r. w tymczasowych pomieszczeniach biurowych pracownię naukową.

A.G. Dąbrowski (AAN), E. Podgórska (ADM), K. Kubiak (AP w Kaliszu), S. Korba, G. Słotwińska-Sas (AP w Katowicach), AS (AP w Kielcach), W. Chlistowski (AP w Koszalinie), M. Mrożek (AP w Krakowie), P. Dymmel, E. Wierzbicka (AP w Lublinie), A. Drakoniewicz (AP w Łodzi), K. Łaciński (AP w Piotrkowie Trybunalskim), G. Welik (AP w Siedlcach), T. Radziwonowicz (AP w Suwałkach), M. Frankel (AP w Szczecinie), B. Herdzin, (AP w Toruniu), D. Skorwider-Skiba (AP m.st. Warszawy), H. Kułdo (AP we Wrocławiu).